

Υπόθεση C-681/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

11 Νοεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

11 Οκτωβρίου 2021

Αναιρεσείουσα αρχή:

Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau

Αναιρεσίβλητη:

B

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Σύνταξη – Αναπροσαρμογή συντάξεων – Δυσμενής διάκριση λόγω ηλικίας

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικό ερώτημα

Έχουν το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α', και το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, ή οι αρχές της ασφάλειας δικαίου, της διατήρησης των κεκτημένων δικαιωμάτων και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, σύμφωνα με την οποία μια προηγουμένως ευνοούμενη

κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων δεν δικαιούται πλέον αναδρομικώς ποσά συντάξεων λόγω της αναπροσαρμογής των συντάξεων και η οποία εθνική ρύθμιση, κατ' αυτόν τον τρόπο (αναδρομική κατάργηση της προηγουμένως ευνοούμενης κατηγορίας και εξομοίωσή της με την προηγουμένως ευρισκόμενη σε δυσμενέστερη θέση κατηγορία), έχει ως αποτέλεσμα ακόμη και η προηγουμένως ευρισκόμενη σε δυσμενέστερη θέση κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων, λόγω της αναπροσαρμογής των συντάξεων, να μην δικαιούται (ή να μην δικαιούται πλέον) ποσά συντάξεων τα οποία η τελευταία αυτή κατηγορία θα δικαιούνταν εξαιτίας δυσμενών διακρίσεων λόγω ηλικίας που ήδη έχουν (επανειλημμένως) διαπιστωθεί δικαστικά –συνεπεία της μη εφαρμογής εθνικής διατάξεως αντιβαίνουσας στο δίκαιο της Ένωσης με σκοπό την εξομοίωση με την προηγουμένως ευνοούμενη κατηγορία;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Bundesgesetz vom 18. November 1965 über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen [ομοσπονδιακός νόμος της 18ης Νοεμβρίου 1965 περί των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των ομοσπονδιακών υπαλλήλων, των επιζώντων συζύγων τους και των μελών της οικογένειάς τους] (Pensionsgesetz 1965 [νόμος περί συντάξεων του 1965], στο εξής: PG 1965), άρθρο 41, παράγραφοι 1 έως 3

Το άρθρο 41 του PG 1965, όπως τροποποιήθηκε με τον Bundesgesetz [ομοσπονδιακό νόμο] που δημοσιεύθηκε στο BGBl. [ομοσπονδιακή επίσημη εφημερίδα της Αυστρίας] I αριθ. 111/2010 έχει (είχε) ως εξής:

Συνέπειες μελλοντικών τροποποιήσεων του παρόντος Bundesgesetz [ομοσπονδιακού νόμου] και αναπροσαρμογή των περιοδικών παροχών

[...]

(3) Η διαδικασία αναπροσαρμογής των συντάξεων που προβλέπεται στο άρθρο 634, παράγραφος 12, του Allgemeines Sozialversicherungsgesetz [γενικού νόμου περί κοινωνικής ασφάλισης, στο εξής: ASVG] για το ημερολογιακό έτος 2010 εφαρμόζεται κατά τις τρεις πρώτες αναπροσαρμογές των συντάξεων ή των παρεπομένων συνταξιοδοτικών παροχών των δημοσίων υπαλλήλων που γεννήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1955 και υπηρετούσαν στις 31 Δεκεμβρίου 2006, εκτός εάν, για το αντίστοιχο ημερολογιακό έτος, έχει εφαρμογή διάταξη εισάγουσα παρέκκλιση από το άρθρο 108h, παράγραφος 1, του ASVG.

Το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965, όπως ισχύει βάσει της τροποποίησης που επέφερε η δεύτερη Dienstrechts-Novelle του 2018 [τροποποίηση του 2018 του νόμου περί του υπαλληλικού καθεστώτος], που δημοσιεύθηκε στο BGBl. [ομοσπονδιακή επίσημη εφημερίδα της Αυστρίας] I αριθ. 102/2018 (Novelle 2018[τροποποίηση του 2018]) έχει πλέον ως εξής:

«(3) Η διαδικασία αναπροσαρμογής των συντάξεων που προβλέπεται στο άρθρο 634, παράγραφος 12, του Allgemeines Sozialversicherungsgesetz [γενικού νόμου περί κοινωνικής ασφάλισης, στο εξής: ASVG] για το ημερολογιακό έτος 2010 εφαρμόζεται κατά τις τρεις πρώτες αναπροσαρμογές των συντάξεων ή των παρεπομένων συνταξιοδοτικών παροχών των δημοσίων υπαλλήλων που γεννήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1955 και υπηρετούσαν στις 31 Δεκεμβρίου 2006, καθώς και των υπαλλήλων για τους οποίους ισχύει το άρθρο 99, παράγραφος 6, εκτός εάν, για το αντίστοιχο ημερολογιακό έτος, έχει εφαρμογή διάταξη εισάγουσα παρέκκλιση από το άρθρο 108h, παράγραφος 1, του ASVG. (Η τροποποίηση που επήλθε από τη Novelle 2018 [τροποποίηση του 2018] έχει υπογραμμισθεί από το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Αυστρία])

Στις προπαρασκευαστικές εργασίες της Novelle 2018 [τροποποίησης του 2018], όσον αφορά το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965, διευκρινίσθηκε ότι:

«Το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο], στην υπόθεση Ro 2016/12/0027, της 25ης Οκτωβρίου 2017, έκρινε ότι, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 41, παράγραφος 3, η ηλικιακή ομάδα των δημοσίων υπαλλήλων που γεννήθηκαν πριν από το 1955 υφίσταται δυσμενή διάκριση σε σχέση με τους δημοσίους υπαλλήλους που γεννήθηκαν μετά το 1954 και στους οποίους εφαρμόζεται το άρθρο 99, παράγραφος 6. Προκειμένου να εξαλειφθεί η διάκριση αυτή, οι δημόσιοι υπάλληλοι στους οποίους εφαρμόζεται το άρθρο 99, παράγραφος 6 εμπίπτουν αναδρομικώς στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 41, παράγραφος 3.»

Το άρθρο 99 του PG 1965, όπως τροποποιήθηκε με τον Bundesgesetz [ομοσπονδιακό νόμο] που δημοσιεύθηκε στο BGBl. [ομοσπονδιακή επίσημη εφημερίδα της Αυστρίας] I αριθ. 210/2013, είχε ως εξής:

ΤΜΗΜΑ XIII

Ειδικές διατάξεις για τους δημοσίους υπαλλήλους που γεννήθηκαν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1954 [-] Παράλληλος υπολογισμός

Άρθρο 99 (6) Παράλληλος υπολογισμός δεν διενεργείται εάν ο συντάξιμος χρόνος υπηρεσίας που αποκτήθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 2005 είναι μικρότερος του 5 % ή των 36 μηνών του συνολικού συντάξιμου χρόνου υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή, το ύψος της συντάξεως υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Bundesgesetz [ομοσπονδιακού νόμου], εξαιρουμένου του παρόντος τμήματος.

Bundesgesetz vom 9. September 1955 über die Allgemeine Sozialversicherung [ομοσπονδιακός νόμος περί γενικών κοινωνικών ασφαλίσεων της 9ης Σεπτεμβρίου 1955] (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz [γενικός νόμος περί κοινωνικών ασφαλίσεων], στο εξής: ASVG)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η αναιρεσίβλητη γεννήθηκε στις 10 Νοεμβρίου 1946 και συνταξιοδοτήθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2011.
- 2 Με πράξη της αναιρεσείουσας αρχής της 9ης Μαΐου 2012, κρίθηκε ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2012, η αναιρεσίβλητη εδικαιούτο ακαθάριστη σύνταξη ύψους 2 438,87 ευρώ μηνιαίως καθώς και επίδομα από καθαρές απολαβές ποσού 595,70 ευρώ.
- 3 Η σύνταξη της αναιρεσίβλητης αναπροσαρμόστηκε από την 1η Ιανουαρίου 2015. Με έγγραφο της 20ής Μαΐου 2015, η αναιρεσίβλητη υποστήριξε ότι η εφαρμογή του άρθρου 41, παράγραφος 3, του PG 1965 στο πλαίσιο αυτό συνιστά παραβίαση της οδηγίας 2000/78/EK του Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, κατά την αναιρεσίβλητη, το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965 εισήγαγε διακρίσεις εις βάρος των παλαιότερων δημοσίων υπαλλήλων (που γεννήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1955) σε σχέση με τους νεότερους δημοσίους υπαλλήλους. Ως εκ τούτου, η αναιρεσίβλητη ζήτησε την έκδοση πράξεως για τον καθορισμό της συντάξεως δημοσίου υπαλλήλου που δικαιούται από την 1η Ιανουαρίου 2015, καθώς και την αναδρομική καταβολή της διαφοράς των αποδοχών της συντάξεως.
- 4 Με πράξη της αναιρεσείουσας αρχής της 24ης Ιουνίου 2015, η σύνταξη της αναιρεσίβλητης υπολογίστηκε σε 3 176,27 ευρώ μηνιαίως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 41, παράγραφος 3, του PG 1965.
- 5 Η προσφυγή που ασκήθηκε κατά της πράξεως αυτής απορρίφθηκε από το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο, Αυστρία], με απόφαση της 19ης Αυγούστου 2016, ως αβάσιμη. Το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο] έκρινε ότι η επίμαχη άμεση δυσμενής διάκριση λόγω ηλικίας (ανώτατο όριο αναπροσαρμογής της συντάξεως που προβλέπει το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965 για τους δημοσίους υπαλλήλους που έχουν γεννηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1955) δεν αντιβαίνει στην οδηγία. Η άνιση μεταχείριση δικαιολογείται από το γεγονός ότι για τους δημοσίους υπαλλήλους που έχουν γεννηθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 1955 εφαρμόζεται ένας δυσμενέστερος για αυτούς παράλληλος υπολογισμός κατά τον καθορισμό της συντάξεως.
- 6 Με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017 που εκδόθηκε επί αιτήσεως αναιρέσεως της αναιρεσίβλητης, το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο] ακύρωσε, λόγω ελλείψεως νομιμότητας του περιεχομένου της, την απόφαση του Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακού διοικητικού

δικαστηρίου]. Κατά το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο], ο δικαιολογητικός λόγος που προέβαλε το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο] είναι αλυσιτελής, δεδομένου ότι ο παράλληλος υπολογισμός δεν εφαρμόζεται σε όλους τους νεότερους δημοσίους υπαλλήλους και, επομένως, κατά την εφαρμογή του άρθρου 41, παράγραφος 3, του PG 1965, η αναιρεσίβλητη υφίσταται δυσμενή διάκριση σε σχέση με ορισμένη κατηγορία νεότερων δημοσίων υπαλλήλων.

- 7 Με (νέα) απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2018, το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο] καθόρισε την ακαθάριστη σύνταξη της αναιρεσίβλητης στο ποσό των 3 182,03 ευρώ μηνιαίως (σύνταξη συν επίδομα από συμπληρωματικές απολαβές) και έκρινε ότι η αναιρεσίβλητη έχει δικαίωμα να της καταβληθεί αναδρομικώς η αντίστοιχη διαφορά των αποδοχών της συντάξεως. Λόγω της υπεροχής του δικαιού της Ένωσης, το άρθρο 2 της οδηγίας 2000/78/EK εμποδίζει, κατά το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο], την εφαρμογή του άρθρου 41, παράγραφος 3, του PG 1965.
- 8 Η αναιρεσείουσα αρχή άσκησε αναίρεση κατά της (νέας) αυτής αποφάσεως, την οποία το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο] απέρριψε ως απαράδεκτη με διάταξη της 30ής Απριλίου 2019. Συγκεκριμένα, κατά το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο], υπάρχει πράγματι μια (μικρή) κατηγορία προσώπων που ευνοούνται σε σχέση με την αναιρεσίβλητη λόγω της ηλικίας τους και το ανώτατο όριο που προβλέπει το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965 έχει πράγματι δυσμενείς επιπτώσεις στην αναπροσαρμογή της συντάξεως της αναιρεσίβλητης.
- 9 Επί αιτήσεως της αναιρεσίβλητης που υποβλήθηκε (προληπτικά) στις 17 Ιουλίου 2019, καθορίστηκε, με πράξη της αναιρεσείουσας αρχής της 25ης Ιουλίου 2019, το ποσό της μηνιαίας συντάξεως της αναιρεσίβλητης από την 1η Ιανουαρίου των ετών 2015, 2016, 2017, 2018 και 2019. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι, για το χρονικό διάστημα από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο του 2019, καταβλήθηκε αχρεωστήτως στην αναιρεσίβλητη ποσό ύψους 84,24 ευρώ μικτά το οποίο πρέπει να επιστραφεί στο ομοσπονδιακό κράτος.
- 10 Κατά την έκδοση της πράξεως αυτής, η αναιρεσείουσα αρχή έκρινε ότι η δυσμενής διάκριση λόγω ηλικίας είχε εξαλειφθεί αναδρομικώς με την τροποποίηση του νόμου το 2018, καθόσον το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965 έχει πλέον εφαρμογή και στη μικρή κατηγορία προσώπων σε σχέση με τα οποία η αναιρεσίβλητη είχε προηγουμένως υποστεί δυσμενή διάκριση. Επομένως, κατά την αναιρεσείουσα αρχή, η απόφαση του Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακού διοικητικού δικαστηρίου] της 9ης Οκτωβρίου 2018 δεν την εμποδίζει να εκδώσει νέα πράξη.
- 11 Ο υπολογισμός της συντάξεως της αναιρεσίβλητης για το έτος 2015 διενεργήθηκε από την αναιρεσείουσα αρχή κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στην πράξη της 24ης Ιουνίου 2015. Κατά την αναιρεσείουσα αρχή, οι συντάξεις που καταβλήθηκαν για την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2015 έως τον Δεκέμβριο του 2018 στο ποσό

που καθόρισε το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο] με την απόφασή του της 9ης Οκτωβρίου [2018], εισπράχθηκαν καλοπίστως και, ως εκ τούτου, δεν αναζητούνται. Ωστόσο, λόγω της έναρξης ισχύος της εν λόγω τροποποίησης, από την 1η Ιανουαρίου 2019 δεν τίθεται πλέον ζήτημα καλόπιστης εισπραξης, οπότε τα αχρεωστήτως εισπραχθέντα ποσά πρέπει να παρακρατηθούν από τη σύνταξη της αναιρεσίβλητης.

- 12 Το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο], το οποίο επελήφθη εκ νέου της υποθέσεως, έκρινε ότι η αίτηση για τον καθορισμό του ύψους της συντάξεως όσον αφορά το έτος 2015 είναι αντίθετη σε απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου και ότι, ως εκ τούτου, έπρεπε να απορριφθεί. Καθόρισε επίσης το ύψος της συντάξεως για τα έτη 2016 έως 2020 και αποφάνθηκε ότι δεν υπήρξε καταβολή ποσού αχρεωστήτως.
- 13 Το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο] διευκρίνισε με το σκεπτικό του ότι, μολονότι η επίμαχη δυσμενής διάκριση λόγω ηλικίας έχει εξαλειφθεί με την τροποποίηση από το γράμμα του νόμου, εντούτοις αυτό, από μόνο του, δεν σημαίνει ότι η αναιρεσίβλητη δεν υφίσταται πλέον δυσμενή διάκριση. Η μέθοδος υπολογισμού δεν είχε αλλάξει στο παραμικρό, τα ποσά δε που είχαν κριθεί μη εφαρμοστέα είχαν απλώς εφαρμοστεί εκ νέου αναδρομικώς. Επομένως, κατά το Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο], η τροποποίηση δεν μετέβαλε ουσιωδώς τη νομική κατάσταση και το άρθρο 41, παράγραφος 3, του PG 1965 δεν μπορεί να εξακολουθεί να εφαρμόζεται λόγω παραβίασεως του δικαίου της Ένωσης.
- 14 Με την αναίρεση που άσκησε κατά της αποφάσεως αυτής, η αναιρεσείουσα αρχή υποστήριξε ότι η αναδρομική μεταβολή της νομικής κατάστασης έχει ως συνέπεια να μην υφίσταται δεδικασμένο. Κατά την αναιρεσείουσα αρχή, δεν υπάρχουν ρητοί υπέρτεροι κανόνες που να απαγορεύουν στον νομοθέτη να παρεμβαίνει σε υφιστάμενη νομική κατάσταση. Στην Αυστρία δεν υφίστανται θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα, ενώ ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης δεν έχει ισχύ συνταγματικής διατάξεως και υπόκειται επίσης στον νόμο, οπότε ο κοινός νομοθέτης μπορεί, κατ' αρχήν, να τροποποιήσει τις θέσεις του δικαίου της κοινωνικής ασφαλίσεως εις βάρος των θιγομένων. Κατά την αναιρεσείουσα αρχή, μολονότι η εμπιστοσύνη στα κεκτημένα δικαιώματα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και οι δικαιούχοι συντάξεων πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερης προστασίας, ωστόσο πρόκειται απλώς για αναδρομική επέκταση του πεδίου εφαρμογής ενός υφιστάμενου κανόνα και η ένταση της παρέμβασης είναι σχετικά μικρή. Επιπλέον, σκοπός του νομοθέτη με την τροποποίηση αυτή ήταν η εξάλειψη της διαπιστωθείσας δυσμενούς διακρίσεως.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 15 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οσάκις διαπιστώνεται διάκριση αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης, η τήρηση της αρχής της ισότητας μπορεί να εξασφαλισθεί μόνο με τη χορήγηση, στα άτομα της

ευρισκόμενης σε δυσμενέστερη θέση κατηγορίας, των πλεονεκτημάτων των οποίων απολαμβάνουν τα άτομα της ευνοούμενης κατηγορίας. Εν προκειμένω, η διάταξη που εισάγει διακρίσεις πρέπει να μην ληφθεί υπόψη από το εθνικό δικαστήριο και να καταβληθεί στον δημόσιο υπάλληλο που υπέστη δυσμενή διάκριση η διαφορά των αποδοχών της συντάξεως. Αυτό ισχύει μέχρι την αποτελεσματική εξάλειψη της δυσμενούς διακρίσεως.

- 16 Σύμφωνα με τον νόμο που προηγήθηκε της τροποποίησης του 2018, υπήρχαν τρεις κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων ως προς τις οποίες η ετήσια αναπροσαρμογή της συντάξεως γινόταν κατά τρόπο διαφορετικό. Για την πρώτη κατηγορία προβλεπόταν ανώτατο όριο αναπροσαρμογής της συντάξεως κατά τα τρία πρώτα έτη, στη δεύτερη κατηγορία εφαρμοζόταν ο παράλληλος υπολογισμός και όσον αφορά την τρίτη κατηγορία δεν συνέβαινε ούτε το ένα ούτε το άλλο. Με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, το Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο] έκρινε ότι η αναιρεσίβλητη, ως ανήκουσα στην πρώτη κατηγορία, υπέστη δυσμενή διάκριση λόγω ηλικίας σε σχέση με τους ανήκοντες στην τρίτη κατηγορία.
- 17 Η τροποποίηση του 2018 κατήργησε αναδρομικώς την τρίτη (ευνοούμενη) κατηγορία, επεκτείνοντας την εφαρμογή του άρθρου 41, παράγραφος 3, του PG 1965 στην κατηγορία αυτή και εξάλειψε τη δυσμενή διάκριση αντιμετωπίζοντας εφεξής την τρίτη κατηγορία και την (προηγουμένως ευρισκόμενη σε δυσμενέστερη θέση) πρώτη κατηγορία, αναδρομικώς, κατά τον ίδιο δυσμενή τρόπο.
- 18 Συνεπεία της τροποποίησης αυτής, η αναιρεσείουσα αρχή έκρινε ότι, σε σχέση με την πράξη της της 24ης Ιουνίου 2015, οι αξιώσεις της αναιρεσίβλητης δεν είχαν μεταβληθεί μολοντί για την περίοδο αυτή –λόγω της μη εφαρμογής εθνικής νομοθεσίας αντιβαίνουσας στο δίκαιο της Ένωσης– υπήρχαν αξιώσεις επί των οποίων είχε ήδη εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Συνεπώς, η τροποποίηση του 2018 θα μπορούσε να αντιβαίνει στην αρχή της ασφάλειας δικαίου.
- 19 Επιπλέον, το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει την υποχρέωση άμεσης και πλήρους εξάλειψης της δυσμενούς διακρίσεως και απαγορεύει τα άτομα που προηγουμένως ετύγχαναν ευνοϊκότερης μεταχείρισης να στερούνται για το παρελθόν τα πλεονεκτήματα που προβλεπόταν για αυτά μέχρι τότε. Ωστόσο, με τη Nouvelle 2018 [τροποποίηση του 2018] η προηγουμένως ευνοούμενη κατηγορία στερείται αναδρομικώς των πλεονεκτημάτων που δικαιούται. Επιπλέον, είναι αμφίβολο κατά πόσον η νομολογία αυτή που στηρίζεται στη δυσμενή διάκριση λόγω φύλου, η οποία απαγορεύεται από το πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιο, τυγχάνει εφαρμογής επίσης στην περίπτωση δυσμενούς διακρίσεως λόγω ηλικίας, η οποία απαγορεύεται αποκλειστικά από το παράγωγο δίκαιο.
- 20 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αναδρομική λήψη μέτρων με σκοπό να τεθεί τέλος σε δυσμενή διάκριση αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης θα μπορούσε να είναι κατ' εξαίρεση δυνατή, υπό την προϋπόθεση ότι, πέραν του

σεβασμού της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των ενδιαφερομένων, τα μέτρα αυτά ανταποκρίνονται πράγματι σε επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος. Ο κίνδυνος σοβαρής διατάραξης της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του οικείου συνταξιοδοτικού συστήματος μπορεί μεν να συνιστά τέτοιο επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος, ωστόσο, οι συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων στην Αυστρία καταβάλλονται από τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι από συνταξιοδοτικό σύστημα.

- 21 Μέχρι σήμερα, όσον αφορά τη διάκριση λόγω ηλικίας, το Δικαστήριο έκρινε, κατ' αρχήν, ότι πρέπει να διαφυλαχθεί το κεκτημένο της ευνοούμενης κατηγορίας. Τούτο ακριβώς δεν συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης. Σύμφωνα με τη νομολογία, η οικονομική αντιστάθμιση (της διαφοράς μεταξύ του ποσού που οφείλεται ελλείψει δυσμενούς διακρίσεως και εκείνου που όντως καταβλήθηκε) δεν είναι υποχρεωτική στις περιπτώσεις δυσμενούς διακρίσεως λόγω ηλικίας, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι διατηρούνται τα κεκτημένα δικαιώματα της προηγουμένως ευνοούμενης κατηγορίας. Καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί μέχρι τώρα σχετικά με τις περιπτώσεις, τις συνθήκες και το ύψος μέχρι το οποίο μπορεί να ανέλθει η διαφορά αυτή. Εν πάση περιπτώσει, στο μέτρο που μπορεί να διαπιστωθεί, ουδέποτε έχει κριθεί ότι θα ήταν σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης, μέσω μιας νέας νομοθετικής διατάξεως με αναδρομική ισχύ, να εξομοιωθεί η προηγουμένως ευνοούμενη κατηγορία με την προηγουμένως ευρισκόμενη σε δυσμενέστερη θέση κατηγορία όσον αφορά τα δικαιώματά της, έτσι ώστε το άτομο που υφίστατο προηγουμένως δυσμενή διάκριση λόγω ηλικίας να μην έχει κανένα οικονομικό δικαίωμα.
- 22 Σύμφωνα με τη Nouvelle 2018 [τροποποίηση του 2018], η ανααιρεσίβλητη θα υποστεί επίσης μια ουδόλως ευκαταφρόνητη απώλεια των συνταξιοδοτικών αποδοχών της σε σχέση με τις αποδοχές που θα ελάμβανε σε περίπτωση μη εφαρμογής των διατάξεων που εισάγουν διακρίσεις.
- 23 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να προβλέπουν τα ένδικο βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται η αποτελεσματική δικαστική προστασία στους τομείς που καλύπτει το δίκαιο της Ένωσης. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων φαίνεται να υπονομεύεται από την αναδρομική επιδείνωση της νομικής θέσης της μέχρι πρότινος ευνοούμενης κατηγορίας στην περίπτωση που γίνει δεκτό ότι συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης νομοθεσία η οποία μπορεί να εξαλείψει αναδρομικώς δυσμενή διάκριση που έχει διαπιστωθεί δικαστικά, χωρίς να διασφαλίζεται η καταβολή της αντίστοιχης διαφοράς των αποδοχών στα άτομα που έχουν υποστεί δυσμενή διάκριση.
- 24 Επιπλέον, στην περίπτωση κατά την οποία η Nouvelle 2018 [τροποποίηση του 2018] θεωρηθεί ότι είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, οι δημόσιοι υπάλληλοι που ισχυρίζονται ότι υφίστανται δυσμενή διάκριση θα πρέπει να υποβληθούν σε έξοδα εξαιτίας της δικαστικής διαφοράς, χωρίς η επιτυχώς προβαλλόμενη δυσμενή διάκριση να τους αποφέρει εν τέλει κάποιο όφελος.

- 25 Επιπλέον, στην κατηγορία των δημοσίων υπαλλήλων που έχουν προσφύγει στη δικαιοσύνη προκειμένου να διεκδικήσουν τις αξιώσεις τους που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, υπάρχει, αφενός, η υποκατηγορία των υπαλλήλων στους οποίους έχει ήδη καταβληθεί η διαφορά των αποδοχών βάσει υπολογισμού της συντάξεώς τους κατά τρόπο που δεν συνεπάγεται διακρίσεις και οι οποίοι έχουν δικαίωμα να κρατήσουν το πρόσθετο αυτό ποσό και, αφετέρου, η υποκατηγορία των υπαλλήλων στους οποίους δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι στιγμής καμία καταβολή, με αποτέλεσμα να μην έχουν κανένα οικονομικό όφελος. Η υποκατηγορία στην οποία υπάγεται ένας δημόσιος υπάλληλος εξαρτάται, κατ' ουσίαν, από περιστάσεις τις οποίες δεν μπορεί να επηρεάσει, δηλαδή από το εάν και πώς οι αρμόδιες αρχές και τα διοικητικά δικαστήρια έχουν αποφασίσει ή ενεργήσει κατά περίπτωση και, ως εκ τούτου, η αποτελεσματικότητα των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων που ασκούν οι θιγόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι προκειμένου να διεκδικήσουν τις απαιτήσεις τους βάσει του δικαίου της Ένωσης καθώς και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης τίθενται υπό αμφισβήτηση.

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΖΙΩΝ